

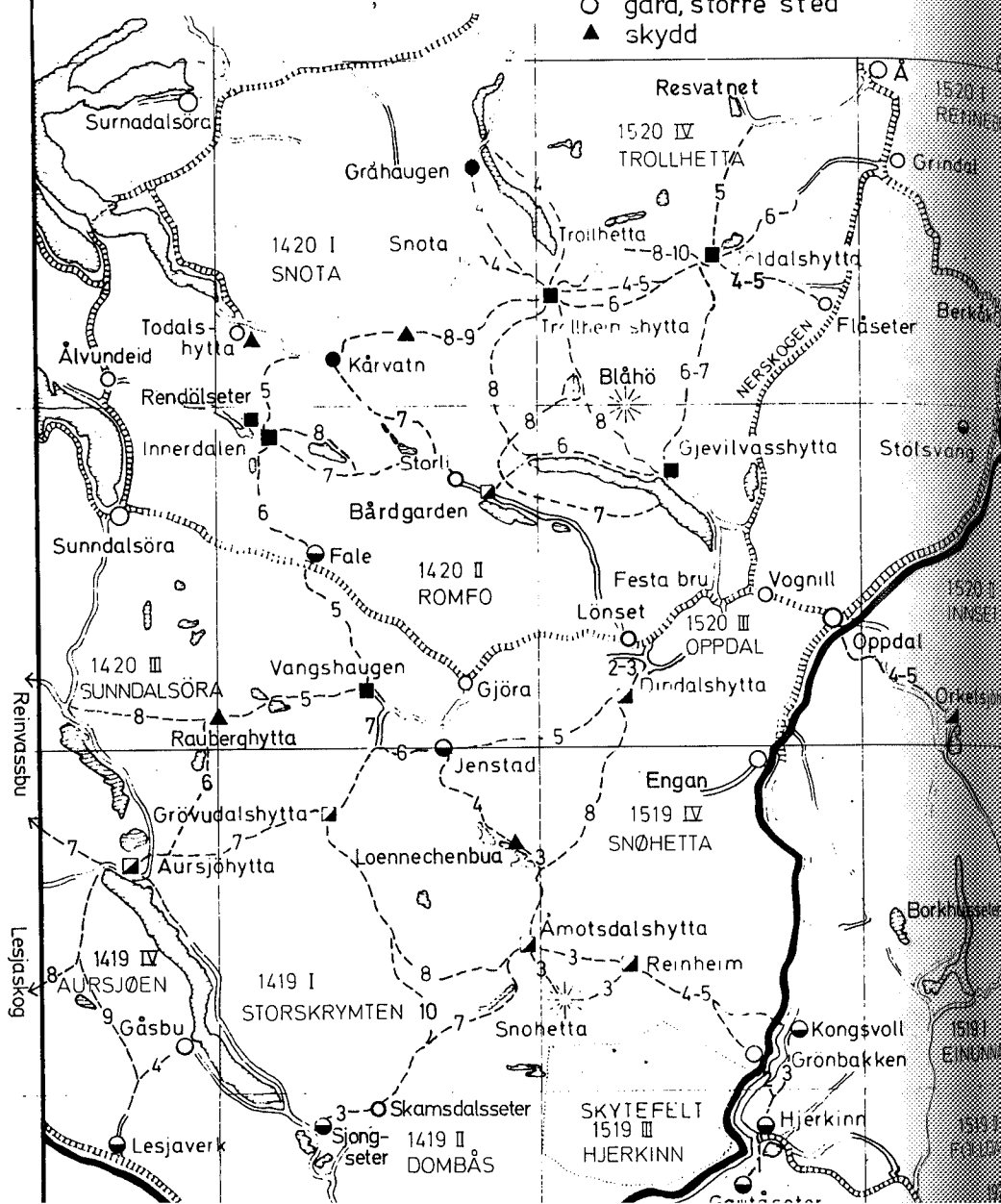
TRONDHJEMS TURISTFORENING TROLLHEIMEN

REFERANSER TIL KARTBLAD 1.50 000

SOMMERRUTER

- 5-- turistrute med timetall
- ==== vei
- vei med bussrute
- jernbane

- turisthytte, betjent
- ▲ turisthytte, selvbetjent, låst
- kvarteravtale med T.T.
- annet overnattingssted
- gård, større sted
- ▲ skydd

«Jeg velger meg Neådalen»

TORGEIR AALBERG

Tar man for seg turkartet i 1:100 000 over Trollheimen, vil man bli imponert over omfanget av det rutenettet som er tegnet inn. Etter å ha gått de aller fleste av disse kan jeg se de enkelte stiene for meg evig buktende etter de røde merkene, og generasjoners flittige bruk har etter hvert risset dem stadig dypere ned i bakken.

Stiene har ført oss trygt mellom hyttene gjennom etter hvert kjente og kjære partier av fjellheimen.

På sin vandring har vel de aller fleste en eller annen gang følt seg tiltrukket av spennende sidedaler eller topper som ligger såpass langt unna rutenettet at man ikke kan «ta dem med seg» via en liten avstikker.

Når man så en gang gjør alvor av å oppsøke noen av disse stedene, og slipper den trygge stien ut av syne for noen dager så har man tatt spranget ut i det spennende ukjente. De nye og meget gode kartene gir oss likevel så mye trygghet at rutene kan legges opp med liten fare for direkte ubehagelige overraskelser. Kommer en skjevt ut, går det som oftest på ens egen manglende evne til å lese og tolke kartet.

Ved pakking av sekken byttes den tradisjonelle lakenposen ut med sovepose og telt. I tillegg kommer mat og kokesett. Alle som har vandret i fjellet utenom hyttene har etter hvert kommet frem til den ideelle type mat for sin mage, en mat som er lett å bære, men samtidig næringsrik.

Den som går mellom Bårdsgarden og Trollheimshytta kan i godværstider ikke unngå å legge merke til den vakre utsikten nedover Hyttedalen med flere tindrende små vann og Neådalsnota kneisende over det hele. Noe av denne herligheten kan du få med deg hvis du går gjennom Folldalen til Trollheimshytta, men når du kommer

frem til Sprikletjørnin vil jeg henlede oppmerksomheten mot det dal- føret som går vestover - Neådalen. Hvis du allikevel tenker deg i rei- ning av Kårvatn er Neådalen en snarvei. Du kan nok klare strek- ningen på en dag, men er det godyær og du har romslig med tid, så kan dette bli innledningen til et lengre bekjentskap.

For å friste litt kan jeg fortelle om vår tur sist sommer.

De før omtalte Sprikletjørnin har fra gammelt av vært kjent av sportsfiskere, og en vil finne to små fiskebuer her. For den «toppomane» er dette også et naturlig utgangspunkt for et fremstøt til Neådalsnota.

Vi tok så fatt på veien nedover selve Neådalen som til å begynne med var ganske vid med små tjern omkranset av blendende hvit snø- ull. Snart ble det imidlertid så trangt at det var umulig å komme frem på den siden av bekken som vi hadde valgt, og en rask forsering ga oss straks bedre fotfeste. Nå gikk det heller bratt nedover til dalbun- nen som videt seg noe ut, og vi ventet spent på å få øye på det øver- ste av de to Neådalsvannene. Dalen svingte brått og der lå det foran oss, omkranset av vide gressganger, og vi fikk en brekende velkomst av dalens gressende innbyggere.

Det var ikke tvil, nattens telt plass var funnet, og snart luktet det liflig i leiren. Det tok ikke lang tid fra sola forsvant til tåka kom rul- lende nedover dalen. Det ble tidlig kveld, men til gjengjeld ble vi vekket av at sola skinte på teltet neste morgen. Tåka var borte, og sola kjempet for å vinne høyde slik at den kunne gå klar av Neådals- piggen som var vår nærmeste nabo. En rask dukkert satte fart i mor- gentrøtte lemmer, og frokosten ble inntatt mens fjelltoppene spilte seg i det klare vannet. Fristelsen til å være der lenger var sterk, men da vi tidligere på turen hadde gitt etter for lignende fristelseter så var ti- den blitt knapp, og vi måtte videre.

Ved osen lå ei lita fiskebu tæret av tidens tann, men en ny plastbåt fortalte at den fremdeles var i jevnlig bruk. Neådalen er populært sagt på to etasjer. Øvre Neådalsvann ligger i andre etasje, mens det nedre følgelig ligger i første. Mellom disse to avsetsene er det en for- holdsvis bratt nedstigning - ikke vanskelig, men problemet består i på hvilken side av elva man skal ta seg frem. Fra toppen kan en ikke se hele nedstigningen, men den høyre dalsiden så uten tvil mest inn- bydende ut. Den andre sida består av stor ur som heller ut mot elva

og den veien fristet ikke med tung sekk på ryggen. Elva måtte kryss- ses, og etter noe leting fant vi noen steiner som lå slik til at den kunne krysses tørrskodd.

Dalen lå nå foran oss vid og vakker. Det var varmt, godt over 20°C, og sola steikte. Elva gikk i ville stryk til å begynne med, og her gir den sikkert skikkelig lyd fra seg i vårløsningen. Nede i dalbunnen roer den seg og prøver etter beste evne å lage slike merkelige bukt- ninger som Nidelva er så kjent for. Irriterende var det likevel å opp- dage at vi tross alt hadde valgt den gale siden av elva, og ny leting etter vade plass måtte til.

Like før vi kom frem til vannet dukket det opp noen merkelige steinsettinger. De var overgrodd av trær og lyng, og det var svært vanskelig å forestille seg hva slags funksjon de hadde hatt. Nysgjer- righeten tok overhånd, og en nærliggende haug ble besteget for å få et bedre overblikk. Fra denne vinkelen var det lett å se at det var res- ter etter gamle setrer. I det ene hjørnet hadde husene ligget, og rundt det hele, ca. 15 x 25 m., var det bygget nattkveer til vern mot rov- dyr. Murene var godt over en meter tykke, og drøye to meter i høyde, så det må ha ligget et fantastisk arbeid bak. Det gjorde nesten vondt å se slike monumenter over tidligere generasjoners slit ligge overgrodd og glemt, men vi kunne bokstavelig talt fremdeles høste fruktene av dette arbeidet. Inne i og rundt kveene som forøvrig lå lunt og fint til, vokste det blåbær av en fantastisk størrelse og de var usedvanlig søte.

Dalen er som før nevnt vid og flat, og nedre Neådalsvann er følge- lig ganske grundt. Også her fant vi den tradisjonelle fiskebua, men denne var flunkende ny og reist på tuftene av den gamle.

Snur en seg og ser tilbake har man en vakker dal foran seg, om- kranset av høye fjell. De skaper en lun dal som sikkert ga godt beite for dyra. I motsetning til den øverste delen av Neådalen er det her noe småvokst bjørkeskog som er på rask fremvekst ut over de gamle, fine beitene. Mye arbeid må til hvis man skal vinne dette tilbake igjen. De som har drevet setrene har vært fra Todalen, muligens fra Kårvatn, og de har ikke hatt noen lett setervei. For å komme opp til denne dalen må de ha gått samme trase som vi i dag når vi skal fra Kårvatn til Trollheimshytta. Når de har kommet opp til Naustådals- setra må de ha gått videre i skaret mellom Knubban og Kvannjolfjel-

let før de har tatt til med nedstigningen. Dette er en vei som de neppe ville ha gitt seg ut på hvis det ikke var usedvanlig gode beiter inne i Neådalen. Av tuftene kan en også slutte seg til at det må ha vært ganske livlig aktivitet inne i denne dalen på sommers tid.

Fra fiskebua er det imidlertid tegnet inn en sti på kartet som går temmelig rett ned til Kårvatn. Denne snarveien tok vel de som skulle fiske eller som var utpåkarer på setrene. Av ren nysgjerrighet tok vi denne ned til bygda fordi traseen så ganske merkelig ut på kartet.

Stien gikk pent fremover oppe på noen fine langsgående steinrygger som mest lignet på hvalrygger. Mellom disse lå dype og lange kulper i elva som her hadde en nifs, svart farge. Tilslutt snevret dalen seg inn til et trangt juv som elva kastet seg utfor. Stien gikk til å begynne med til de grader rett nedover at den førte utfor hamrer som var både to og tre meter høye. De spinkle bjørketrærne var til god hjelp, og vi følte oss etter en tid i bedre kontakt med trærne enn bakken.

Så utrolig det enn kan høres vokste det multer i dette lendet, og turen ble ikke mindre farlig ved at vi ble fristet til å utføre ekstra krumspring for å nå dem. De ekstra store og fine vokste selvfølgelig på kanten til de bratteste skråningene, men omsider hadde vi spist oss nesten ned til bunnen av juvet. Da tok stien plutselig til å gå rett oppover igjen. Jo høyere vi klatret dess mer krampaktig ble grepet omkring de spinkle trærne og røttene som velvilligst sto på de rette stedene. Da vi kom så høyt at vi hadde en fri høyde på ca. 100 m. ned til elva, fortsatte stien parallellt med dalbunnen. Da var det ikke annet å gjøre enn å plassere tunga så noenlunde beint i munnen og traversere seg fremover. En tung sekk gjorde heller ikke sitt til at en følte seg helt stø i denne situasjonen, og vi forsverget at dette minst måtte være en firer i klatreterminologien.

Alt har likevel sin ende, og til slutt hadde vi kommet helt opp på kanten av juvet. Derifra fikk vi en noenlunde normal nedstigning til en velsignet flat dalbunn, og en bred vei som førte frem til Kårvatn.

Jeg tror seterjentene i Neådalen mang en lørdagsnatt ventet forgeries på utpåkarene fra Todalen hvis de da ikke var gjort av et atskillig hardere stoff enn oss fjelltravere anno 1978.

Gode fjellregler - 80 år gamle og kjønnsbestemt

(Utdrag av Carl Schulz' Reisehåndbog for Trondhjem og de to Trondhjemske amte - 1897 ?. Utgitt av Trondhjems Turistforening):

«Et yngre, uøvet herre kan gjøre mere ugagn enn gagn»